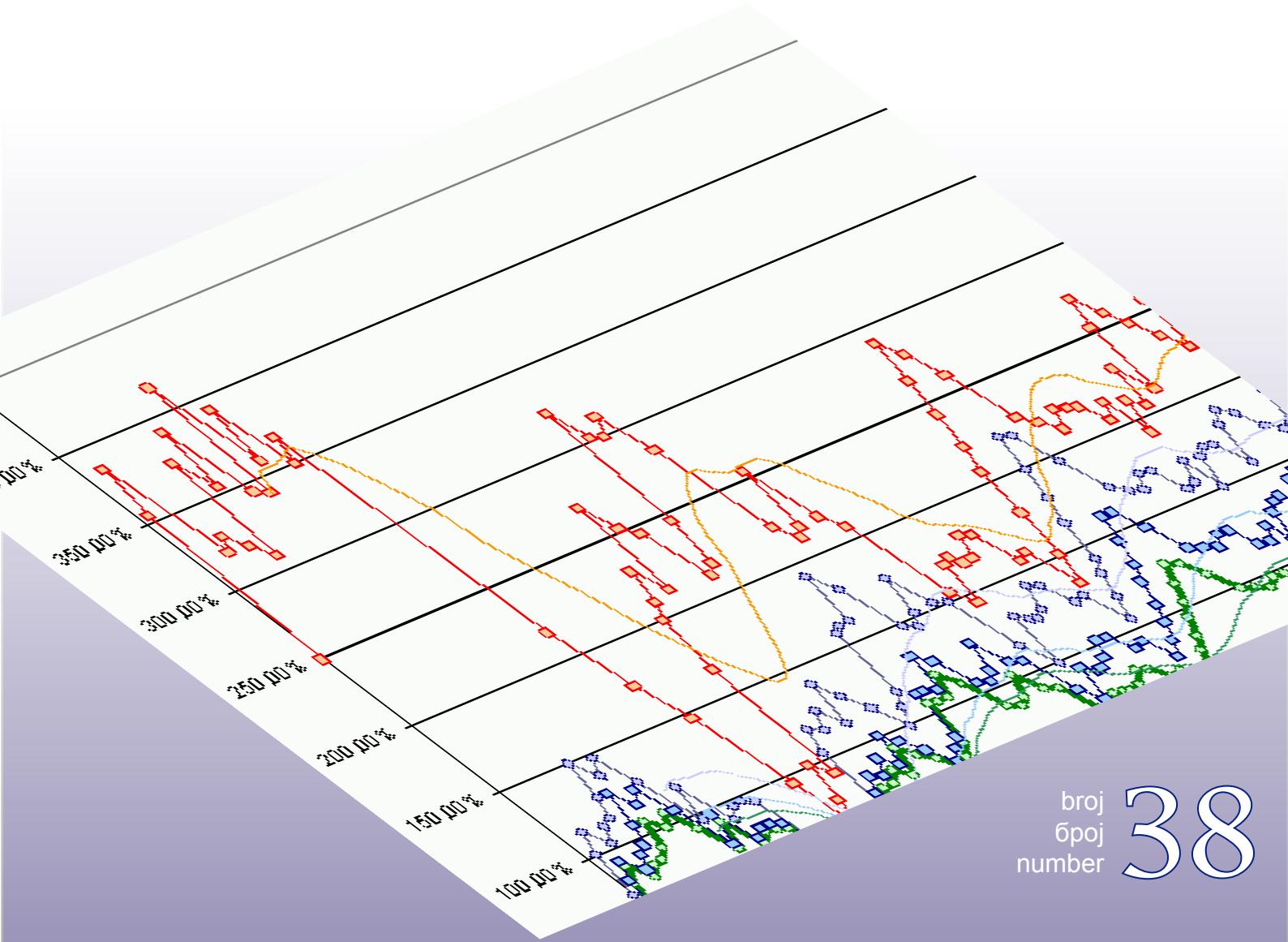

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Biltén

broj
брой
number
38

Uz ovaj broj

Primjena Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju već se odražava na naplatu prihoda od carina, a time i na naplatu ukupnih neizravnih poreza. Osim toga, naplata ostalih vrsta prihoda postupno usporava kao posljedica kretanja cijena na svjetskom tržištu u prvoj polovici godine. Pored toga, izvjesno je i to da ulazimo u drugu fazu sustava PDV-a, koju, prema iskustvima drugih zemalja, karakteriziraju povećana izdvajanja za povrate PDV-a i stabilizacija porezne baze. Prva godina implementacije PDV-a je donijela značajno širenje porezne baze i uključivanje dijela sive ekonomije u regularne tokove. Zajedno sa djelimičnom suspenzijom povrata i niskim stupnjem poreznih prijevara, širenje porezne osnovice, uz standardnu stopu iznad prihodovno-neutralno, doprinijelo je velikom fiskalnom suficitu. Zbog rasta uvoznih cijena i cijena u zemlji u 2007.g. jednokratni efekti uvođenja PDV-a, a time i fiskalni suficiuti, su se prenijeli i na 2007.g. Međutim, kako smo najavljivali, nakon početnog buma nastupilo je razdoblje stabilizacije sustava PDV-a, ali i „konsolidacije“ obveznika kad su u pitanju prijevarе. Stoga, u razdoblju pred nama potrebno je što više jačati analitičke kapacitete Uprave za neizravno oporezivanje za otkrivanje modaliteta prijevara u sustavu PDV-a u BiH, u suradnji sa zemljama u okruženju i članicama EU.

Zbog značaja prihoda od trošarina za fiskalnu bilancu u BiH u ovom broju dajemo analizu naplate prihoda po pojedinim vrstama trošarskih proizvoda. U prilogu o financiranju županija u Federaciji BiH analiziramo prve efekte novog sustava financiranja koji je uveden 2006.g. Zbog velikog interesa javnosti za pretprihvate fondove EU u posebnom prilogu predstavljamo osnovne karakteristike Instrumenta za pretprihvatu pomoći (IPA) koji je odobren Bosni i Hercegovini u razdoblju 2007-2009.godine.

U skladu sa dinamikom prikupljanja podataka od izvještajnih jedinica u prilici smo da objavimo konsolidirani izvještaj za prvo polugodište 2008.g. koji uključuje izvršenje proračuna BH institucija, proračuna Federacije BiH, Republike Srpske, Distrikta Brčko i županija za pomenuto razdoblje.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

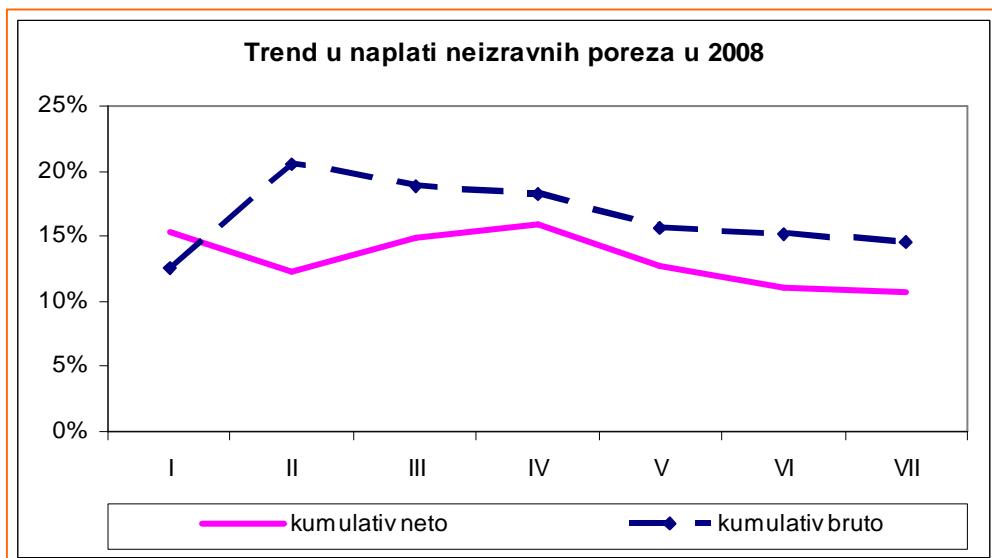
Naplata neizravnih poreza: I-VII 2008. godine	2
Analiza prihoda od trošarina po vrstama za razdoblje 2005 – 2008	5
Financiranje županija u Federaciji BiH	11
Instrumenti pretprihvate pomoći - IPA	16
Konsolidirani izvještaj: entiteti, JR, I-VII 2008.	21
Konsolidirani izvještaj: BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, županije, I-VI, 2008 g.	22
Konsolidirani izvještaj: FBiH: Budžet FBiH, županije, općine, I-VI, 2008 g.	23
Konsolidirani izvještaji: županije	24

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT suradnik
prijevod : Edin Smailhodžić, Projekt potpore EU fiskalnoj politici u BiH

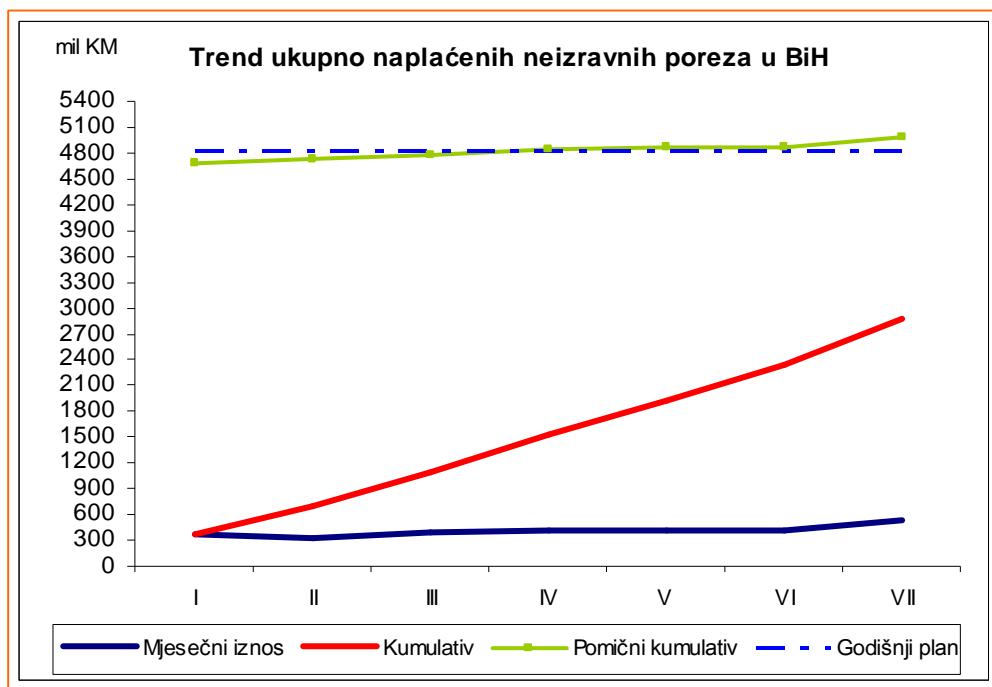
Naplata neizravnih poreza: siječanj – srpanj 2008.g.

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

Za sedam mjeseci 2008.g. Uprava za neizravno oporezivanje (UNO) naplatila je ukupno 2,820 mlrd KM prihoda od neizravnih poreza neto ili za 10,72% više nego u istom razdoblju 2007.g. U istom razdoblju UNO je naplatila i dodatnih 16,561 mil KM prihoda koji su ostali neusklađeni u evidenciji UNO na kraju mjeseca srpnja¹.

Grafikon 1

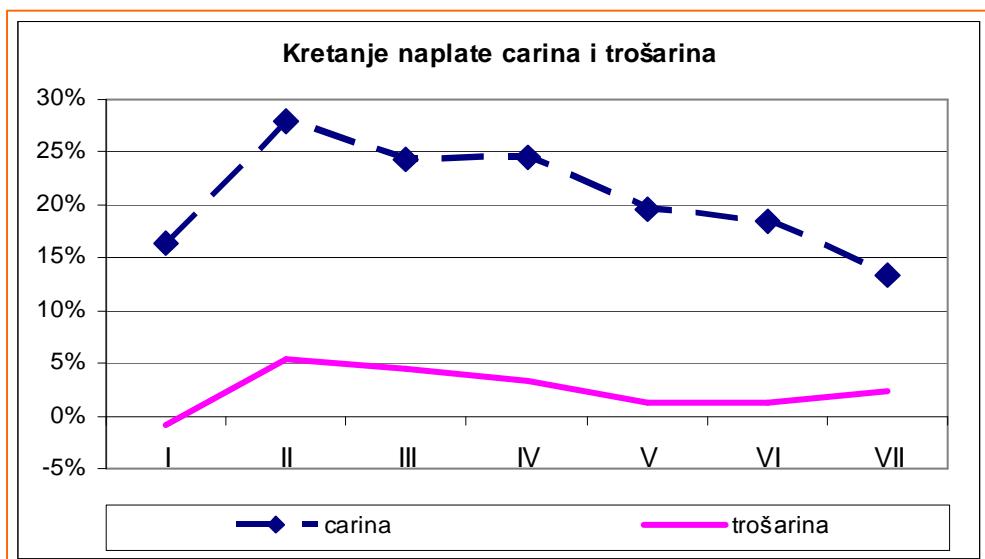
Grafikon 2

U odnosu na isti mjesec 2007.g. naplaćeno je za 9,21% više neizravnih poreza. Promatrajući trend kumulativne naplate na Grafikonu 1 uočava se određeno usporavanje, što je nastavak trenda iz prvog polugodišta, mada je u srpnju naplaćeno za 16,96% neizravnih poreza više

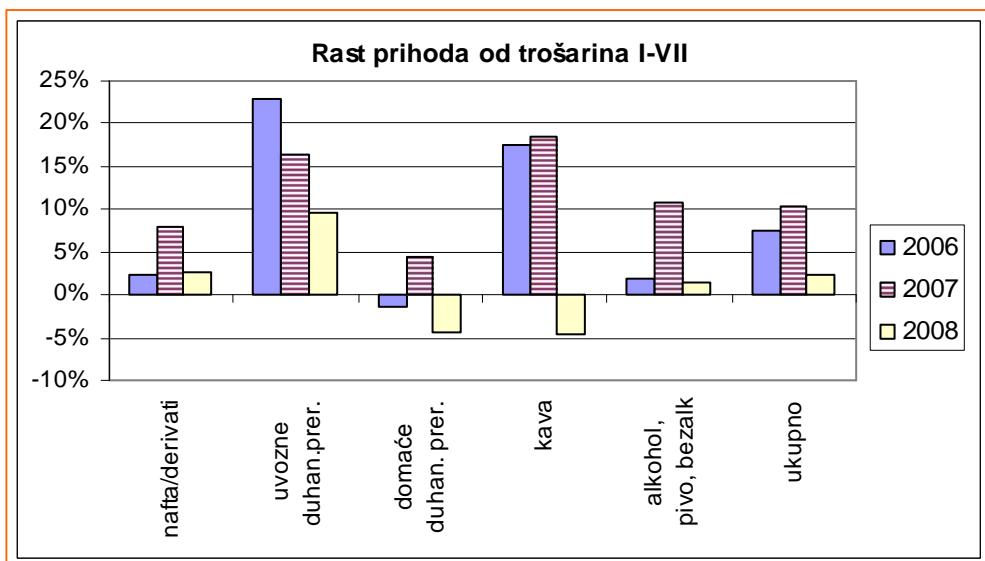
¹ Neusklađeni prihodi podrazumijevaju prihode kod kojih ne mogu dovesti u vezu analitika uplata (jedinstveni račun) i analitičke evidencije obveznika u modulima IT sustava UNO (PDV, carine, trošarine).

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

nego u lipnju ove godine. Međutim, potrebno je istaknuti da je naplata neizravnih poreza još uvijek iznad planirane naplate za ovu godinu (Grafikon 2). Promatrajući naplatu pojedinačnih vrsta neizravnih poreza porast naplate u srpnju temelji se na snažnom porastu naplate trošarina i PDV-a. Očekivano, nakon početka primjene Sporazuma o stabilizaciji naplata carina je u padu, iako je na razini razdoblja od sedam mjeseci naplaćeno 13,36% više carina nego u istom razdoblju u 2007.g. Međutim, u srpnju naplaćeno je carina za 11,67% manje nego u srpnju 2007.g., odnosno za 14,68% manje u odnosu na lipanj 2008.g.

Grafikon 3

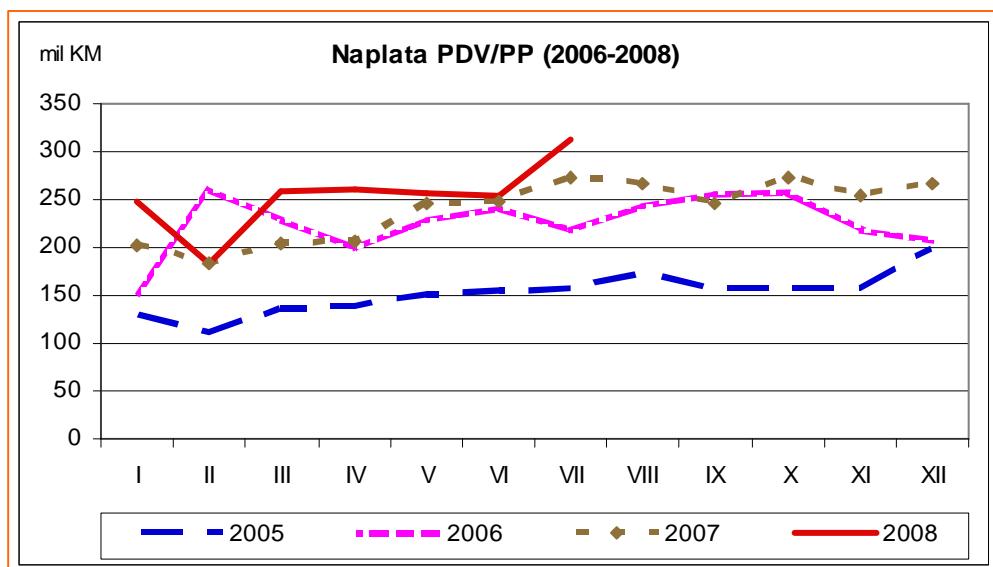
Grafikon 4

U odnosu na lipanj trošarina je naplaćeno za 22,28% više. Bolja naplata trošarina u srpnju je utjecala na blagi rast kumulativne naplate u prvih sedam mjeseci, no, to je još uvijek ispod projektovanog rasta za ovu godinu. Na Grafikonu 4 uočava se trend usporenog rasta ukupnih prihoda od trošarina i trošarina na energente, a negativan rast kod trošarine na kavu i domaće duhanske prerađevine².

U srpnju je zabilježen snažan rast prihoda od PDV-a. Naplaćeno je neto PDV-a za 22,93% više nego u lipnju ove godine (Grafikon 5).

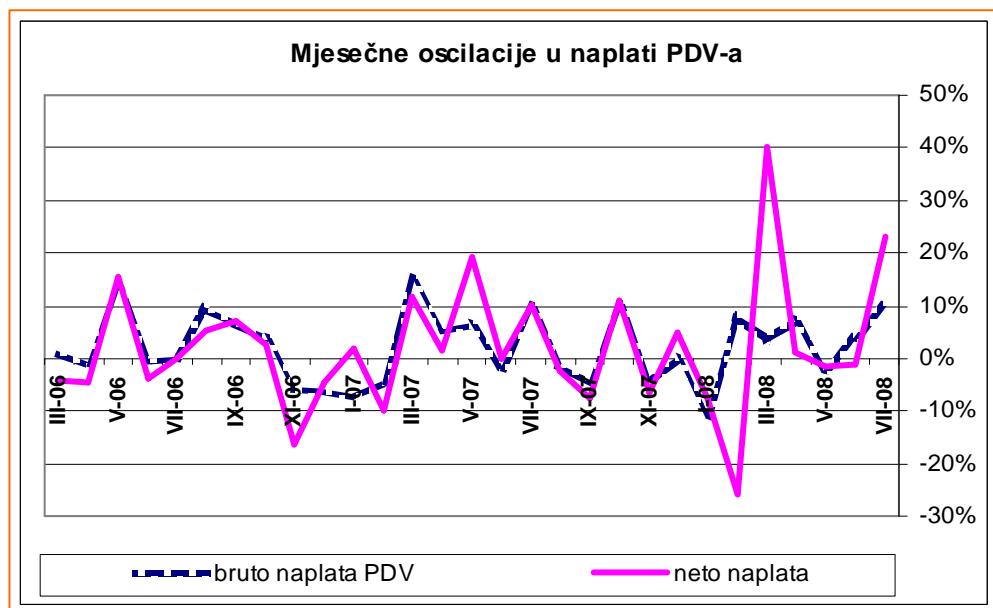
² Više u posebnom prilogu u ovom broju.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel: +387 33 279 553, Fax: +387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Grafikon 5

Porast u naplati PDV-a rezultat je djelovanja dva faktora: većeg porasta bruto naplate i nižih povrata u srpnju (Grafikon 6).

Grafikon 6

Analiza prihoda od trošarina po vrstama za razdoblje 2005 – 2008

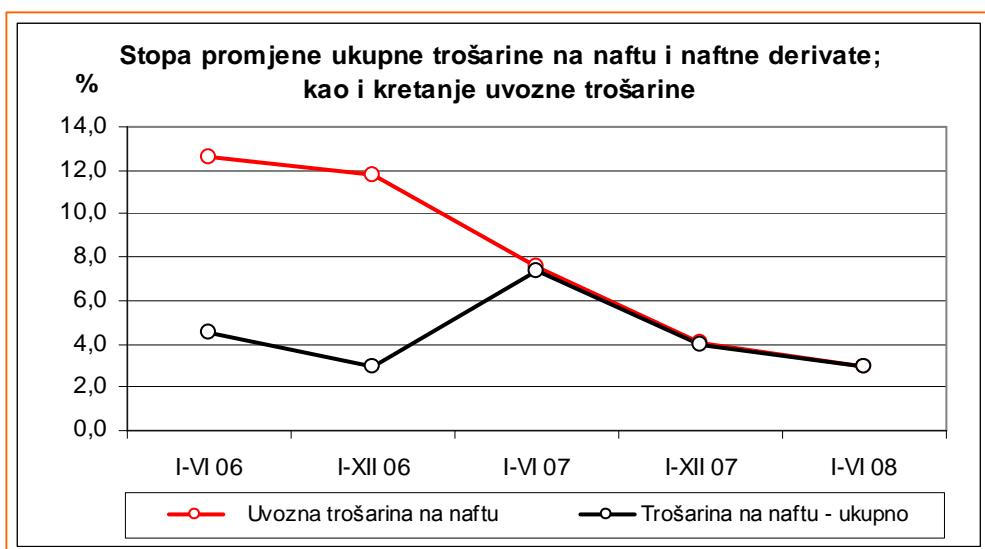
(piše: Aleksandar Eskić, makroekonomista u Odjeljenju)

Ako promatramo strukturu prihoda od neizravnih poreza, primjećujemo da prihodi od trošarina doživljavaju najznačajnije usporavanje u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj trend je primjetan još od polovice 2007. godine, od kada se naše gospodarstvo i stanovništvo suočavaju sa snažnim inflatornim pritiscima. Upravo zbog toga dolazi do promjene strukture izdataka proračuna na razini pojedinca. Krajnji efekat je da manji dio proračuna pojedinca ostaje raspoloživ za potrošnju trošarinskih proizvoda što dovodi do usporavanja nominalnog rasta ove vrste rashoda pojedinaca tj. prihoda fiskusa po ovom osnovu.

Obzirom da potrošnja svakog trošarinskog proizvoda ima sebi svojstvenu logiku i određene zakonitosti, u nastavku dajemo "opću" analizu prihoda po osnovu trošarina po vrstama za razdoblje 2005 – 2008. godina (na razini 6 mjeseci)³. Ovdje napominjemo da je aktualni Zakon o trošarinama u BiH u primjeni od 01.01.2005. godine (Sl. glasnik BiH 62/04). U narednim brojevima biltena, analizirat ćemo detaljnije ove vrste prihoda pojedinačno.

Trošarina na naftu i naftne derive

U toku promatranog razdoblja dolazi do usporavanja rasta trošarine na naftu i naftne derive. Tako su, na kraju prvog polugodišta 2008. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, ovi prihodi porasli za svega 2,9% u odnosu na prethodno razdoblje.

Grafikon 7 (Tabela 1): Kretanje trošarine na naftu; domaće i uvozne

Tabela 1.

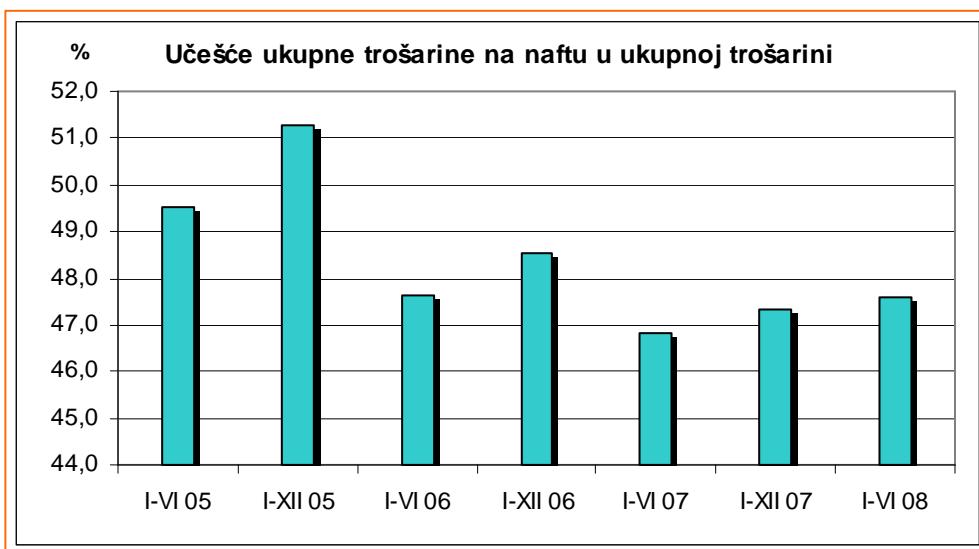
(yt / yt-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Trošarina na naftu - ukupno	4,5	3,0	7,3	4,0	2,9
Uvozna trošarina na naftu	12,6	11,8	7,6	4,1	2,9

Iz tabele 1 vidimo da je tokom promatranog razdoblja domaća trošarina na naftu i naftne derive potpuno iščezla, mada nikada i nije značajnije učestvovala u strukturi ove trošarine.

Iz tabele 2 vidimo da se značajnost trošarine na naftu kretala u intervalu od 47,3-51,3%. Na osnovu podataka kojima raspolažemo, naše procjene idu u smjeru da je za očekivati povećanje značajnosti ove vrste trošarine do kraja godine.

³ Poređenja u ovoj analizi su rađena tako što se razdoblje I-VI tekuće godine poređilo sa istim razdobljem prethodne godine, kao i razdoblje I-XII tekuće godine sa istim razdobljem prethodne godine

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

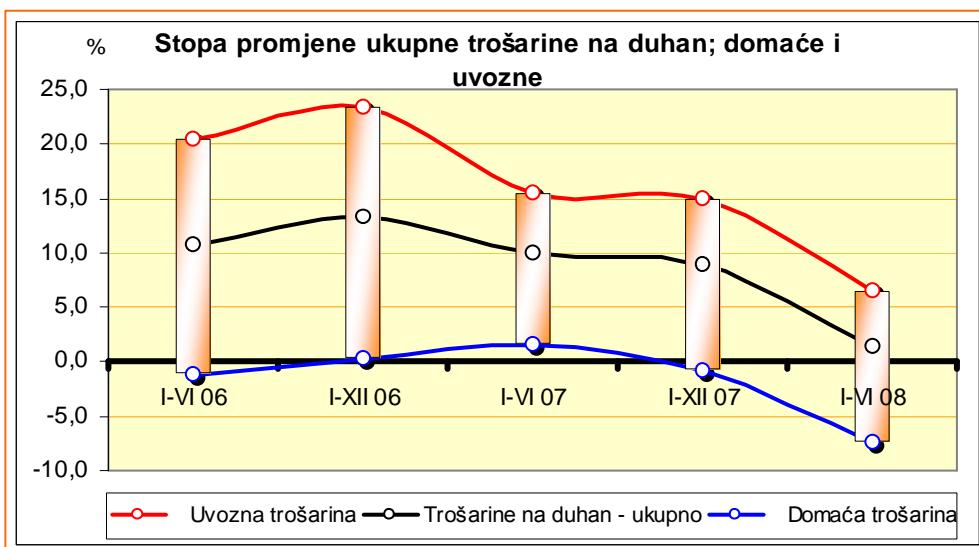
Grafikon 8 (Tabela 2): Značajnost trošarine na naftu

Tabela 2.

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio ukupne trošarine na naftu u ukupnoj trošarini	49,5	51,3	47,6	48,5	46,8	47,3	47,6

Trošarina na duhan i duhanske prerađevine

Grafikon 9 jasno pokazuje da dolazi do simultanog usporavanja rasta kako uvozne tako i domaće trošarine, s tim što ova poslednja ulazi u negativnu zonu. Ipak, u prvih 6 mjeseci ove godine zabilježen je rast od 1.3%.

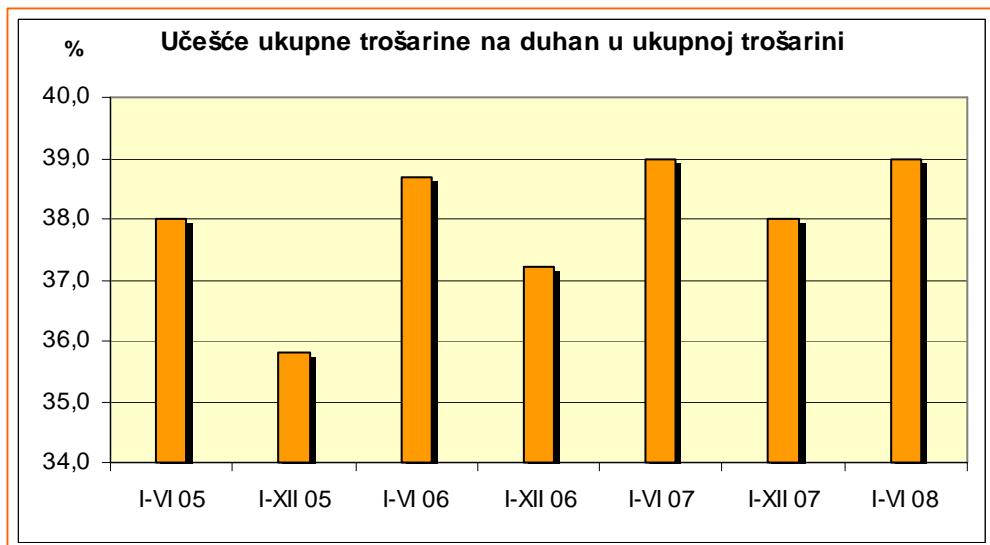

Grafikon 9 (Tabela 3): Kretanje trošarine na duhan; domaće i uvozne

Tabela 3

(y _t / y _{t-1})	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Trošarina na duhan - ukupno	10,7	13,3	9,9	8,8	1,3
Domaća trošarina	-1,2	0,2	1,5	-0,8	-7,5
Uvozna trošarina	20,3	23,4	15,6	14,9	6,4

Kada usporedimo naplaćenu trošarinu, vrijednost i količinu uvezenog duhana i duhanskih prerađevina, zaključujemo da dolazi do povećanja potrošnje jeftinijeg duhana što sa sobom nosi i manje naplaćenih trošarina po tom osnovu za istu količinu. Iz tabele 4 vidimo da je značajnost trošarine na duhan rasla tokom promatranog razdoblja. Pretpostavljamo da će se ispoljeni trend nastaviti tj. da će udio trošarine na duhan na kraju godine biti na razini 38+. Takođe, vidimo da trošarina na duhan prati ukupnu trošarinu.

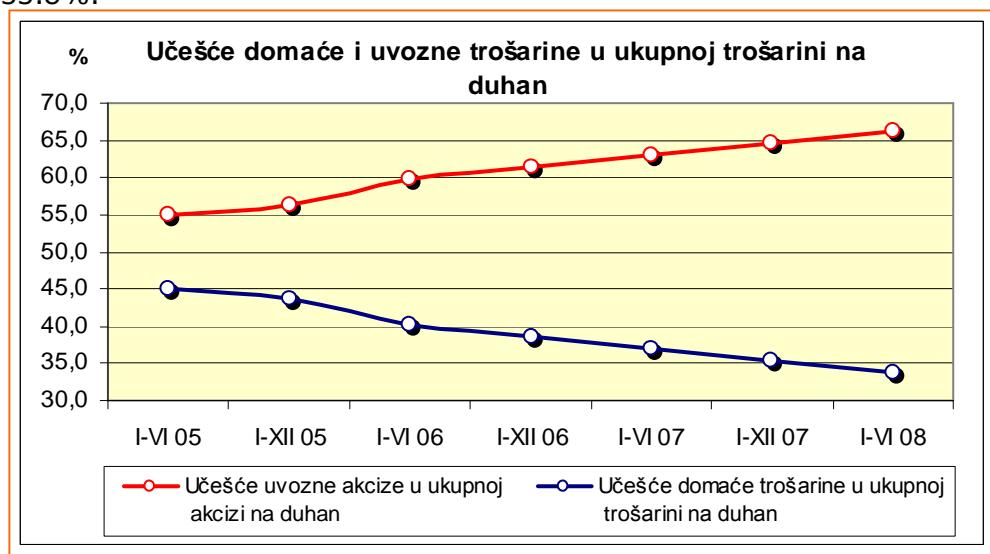

Grafikon 10 (Tabela 4): Značajnost trošarine na duhan

Tabela 4

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio ukupne trošarine na duhan u ukupnoj trošarini	38,0	35,8	38,7	37,2	39,0	38,0	39,0

U Tabeli 5. uočavamo sve veći udio uvozne trošarine u ukupnoj trošarini. Tako imamo na kraju promatranog razdoblja udio uvozne trošarine od skoro 2/3, dok je domaća trošarina pala sa 44.9% na 33.8%.

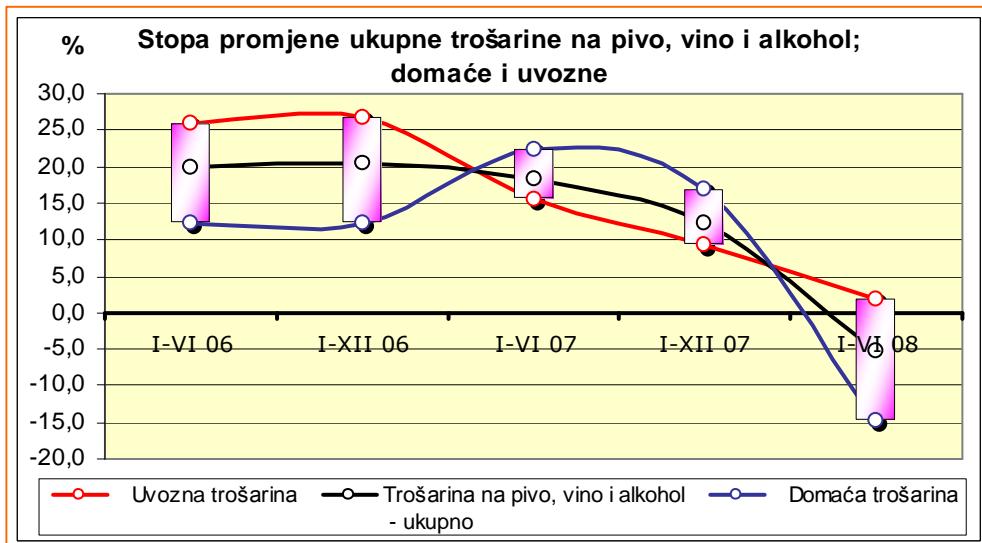
Grafikon 11 (Tabela 5): Značajnost domaće tj. uvozne trošarine

Tabela 5

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio domaće trošarine u ukupnoj trošarini na duhan	44,9	43,8	40,1	38,7	37,0	35,3	33,8
Udio uvozne trošarine u ukupnoj trošarini na duhan	55,1	56,2	59,9	61,3	63,0	64,7	66,2

Trošarina na pivo, vino i alkohol

Iz tabele 6 vidimo da, po prvi put, trošarina na ove proizvode ulazi u „minus“ zonu. Istovremeno, dolazi do sunovrata domaće trošarine i značajnog usporavanja uvozne trošarine tako da, kao rezultantu ove dvije pojave, imamo pad ove trošarine od 5,1% za razdoblje I-VI 2008.

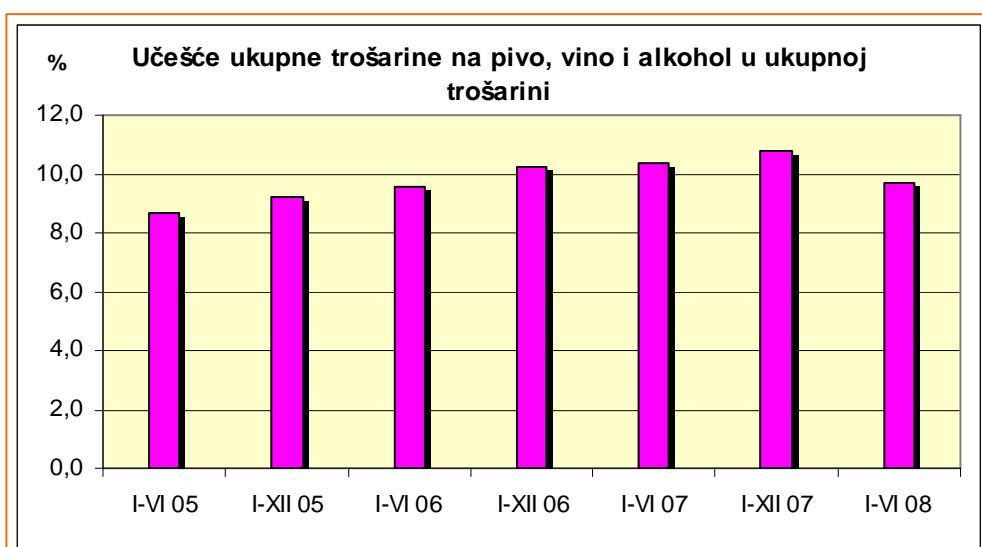

Grafikon 12 (Tabela 6): Kretanje trošarine na pivo, vino i alkohol; domaće i uvozne
Tabela 6

(yt / yt-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Trošarina na pivo, vino i alkohol - ukupno	19,9	20,4	18,3	12,3	-5,1
Domaća trošarina	12,2	12,3	22,3	16,8	-14,7
Uvozna trošarina	25,8	26,8	15,5	9,2	1,8

Čak i kada pogledamo preliminarne podatke za prvih 8 mjeseci, koji su nam dostupni u vrijeme pisanja ovog teksta, zaključujemo da ćemo na kraju godine ipak imati pad trošarina po ovom osnovu.

Iz grafikona 13 se vidi manje-više ujednačena razina udjela ove trošarine u ukupnim prihodima od trošarina, s tim da u zadnjem razdoblju dolazi do blagog pada značajnosti ove vrste trošarine. Ipak na kraju možemo očekivati udio ove vrste trošarine od oko 10%.

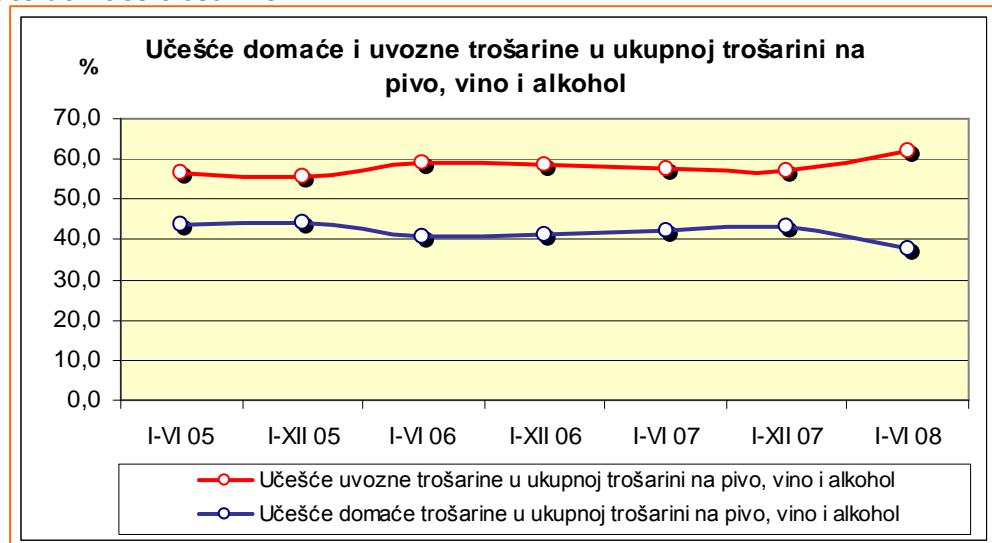

Grafikon 13 (Tabela 7): Značajnost trošarine na pivo i alkohol

Tabela 7

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio ukupne trošarine na pivo, vino i alkohol u ukupnoj trošarini	8,7	9,2	9,6	10,2	10,4	10,8	9,7

Na kraju promatranog razdoblja dolazi do rapidnije promjene značajnosti uvozne trošarine tako da se ona po prvi put penje iznad granice od 60%, i iznosi 62,1%. S druge strane, dolazi do pada naplate domaće trošarine.

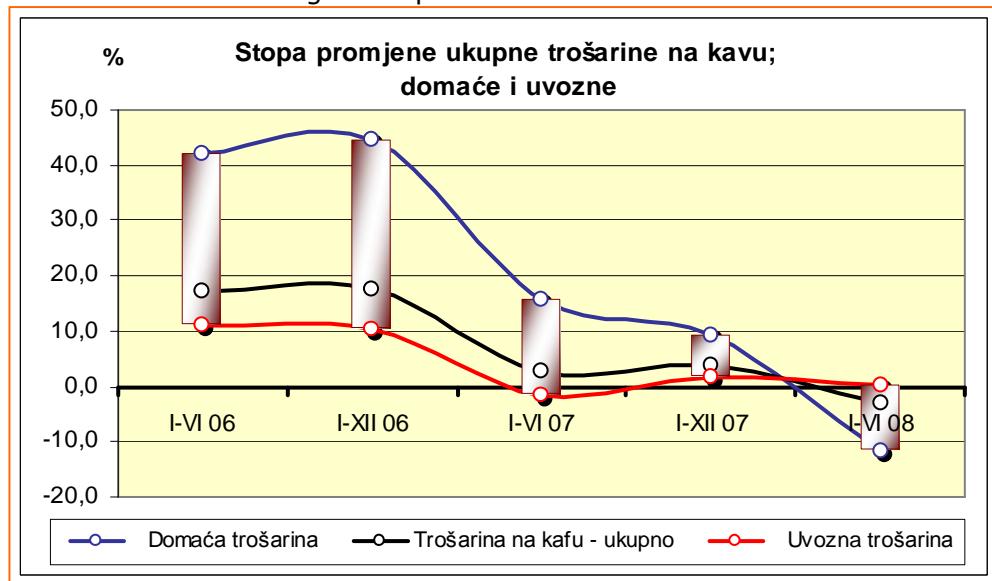
Grafikon 14 (Tabela 8): Značajnost domaće tj. uvozne trošarine

Tabela 8

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio uvozne trošarine u ukupnoj trošarini na pivo, vino i alkohol	56,4	55,6	59,2	58,6	57,8	56,9	62,1
Udio domaće trošarine u ukupnoj trošarini na pivo, vino i alkohol	43,6	44,4	40,8	41,4	42,2	43,1	37,9

Trošarina na kavu

Možemo primijetiti da u promatranom razdoblju dolazi do usporavanja stope rasta ukupne trošarine na kavu koja u 2008. godini ulazi u negativnu zonu tj. dolazi do pada naplate ove trošarine. Domaća trošarina mnogo brže pada od uvozne.

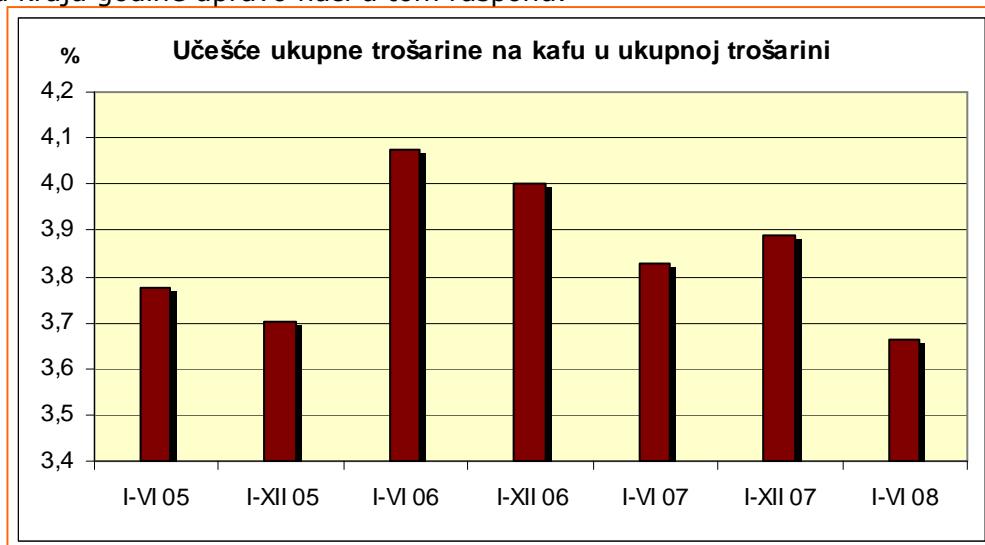
Grafikon 15 (Tabela 9): Kretanje trošarine na kavu; domaće i uvozne

Tabela 9

(yt / yt-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Trošarina na kavu - ukupno	17,2	17,6	2,6	3,7	-3,1
Domaća trošarina	42,1	44,7	15,8	9,3	-11,6
Uvozna trošarina	10,9	10,3	-1,7	1,7	0,1

Prema raspoloživim podacima, procijenjujemo da će naplata trošarine na kavu na kraju 2008. godine biti manja za 2-3% u odnosu na prethodnu godinu.

Iz tabele 10 vidimo da se značajnost trošarine na kavu nije rapidnije mijenjala tj. kretala se u intervalu od 3,7-4,0%. Pretpostavljamo da će se ispoljeni trend nastaviti i da će udio trošarine na kavu na kraju godine upravo naći u tom rasponu.

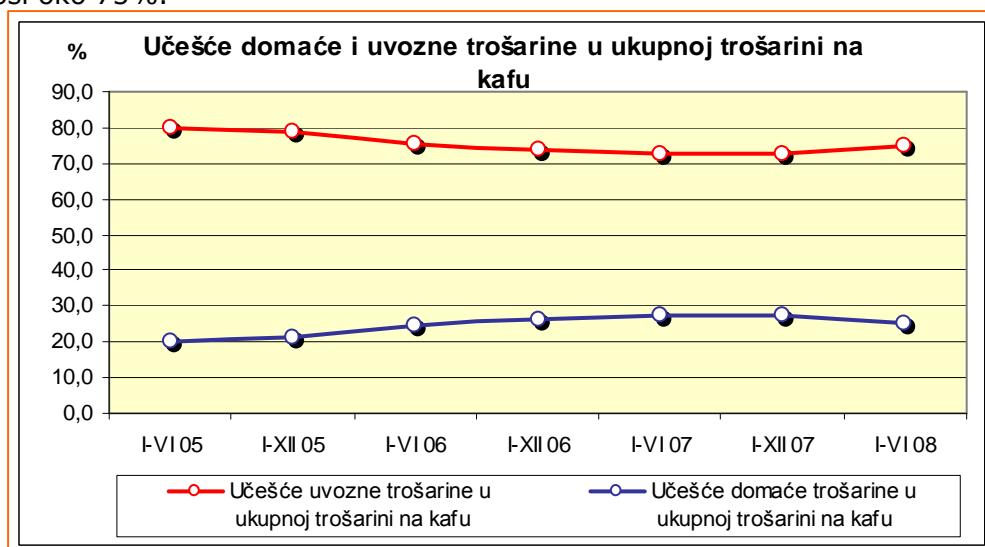

Grafikon 16 (Tabela 10): Značajnost trošarine na kavu

Tabela 10

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio ukupne trošarine na kavu u uk. trošarini	3,8	3,7	4,1	4,0	3,8	3,9	3,7

Uvozna trošarina, sa udjom od 72,5-80,0%, dominantno utječe i oblikuje ukupnu trošarinu na kavu. Nakon manjeg pada udjela u 2007. godini, relativni udio uvozne trošarine počinje da raste i iznosi oko 75%.

Grafikon 17 (Tabela 11): Značajnost domaće tj. uvozne trošarine

Tabela 11

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Udio domaće trošarine u ukupnoj trošarini na kavu	20,1	21,1	24,4	26,0	27,5	27,4	25,1
Udio uvozne trošarine u ukupnoj trošarini na kavu	79,9	78,9	75,6	74,0	72,5	72,6	74,9

Zaključak

Na prethodnih nekoliko stranica prikazali smo kretanje naplaćene trošarine po svojim najznačajnijim vrstama. Sumarno promatrano, dolazi do značajnog usporavanja rasta ove vrste prihoda koje iznosi svega 1.23% u prvih 6 mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ako tome dodamo i značajno smanjenje rasta u drugom polugodištu 2007. godine, zaključujemo da je ovo posljedica fundamentalnih promjena u domaćem i međunarodnom ekonomskom sustavu. Još jednom ćemo podvući da usporavanje rasta prihoda po osnovu trošarina povlači za sobom istosmjeran efekat alikvotnog dijela PDV-a. Ako tome dodamo i značajan pad naplate carina kao izravne posljedice procesa približavanja Bosne i Hercegovine jedinstvenom europskom tržištu, to dodatno obvezuje fiskalne vlasti ove zemlje da posveti dodatnu pažnju sveobuhvatnoj analizi uzroka kretanja ovih vrsta javnih prihoda, prvenstveno zbog njihove značajnosti. Takođe, bitno je napomenuti da ni na prostoru jedinstvenog tržišta Europske Unije nije „stavljena tačka na i“ u smislu propisa koji uređuju ovu oblast. To nas obvezuje da u narednim izdanjima biltena Odjeljenja, u svjetlu obveza koje stoje pred Bosnom i Hercegovinom, kako ona bude napredovala ka EU, predočimo osnovne konture europskih direktiva koje uređuju ovu oblast javnih financija, kao i razmišljanja u kojem smjeru će se kretati buduća rješenja.

Financiranje županija u Federaciji BiH

(Piše: Aleksandra Regoje, makroekonomista u Odjeljenju)

Uvod

Federacija BiH ima decentraliziranu fiskalnu strukturu. Sastoje se od deset federalnih jedinica, odnosno županija. Lokalna samouprava organizira se u općinama (78) i gradovima (2). Ustavom FBiH podijeljene su nadležnosti između federalne i županijske vlasti. Ustavom su regulirane isključive nadležnosti FBiH, zajedničke nadležnosti FBiH i županija, kao i isključivo županijske nadležnosti. U isključivoj nadležnosti županija je obrazovna i kulturna politika, provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, reguliranje i osiguranje javnih službi, stambena politika, donošenje propisa u korištenju lokalnog zemljišta, donošenje propisa vezano za unapređenje lokalnog poslovanja, utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, te druge nadležnosti propisane Ustavom FBiH.

Svaka županija ovlaštena je da delegira svoje nadležnosti na općinu i grad na svojoj teritoriji ili na federalnu vlast. Županija može delegirati nadležnosti na općinu ili grad u vezi sa obrazovanjem, kulturom, turizmom, lokalnim poslovanjem, humanitarnom djelatnošću te radiom i televizijom, a dužna je to uraditi ako u pogledu nacionalnog sastava većinsko stanovništvo u danoj općini odnosno gradu nije većinsko stanovništvo u županiji kao cjelini.

Županije usvajaju vlastiti proračun i prikupljaju prihode po različitim osnovama. Županijske vlade imaju ograničenu fiskalnu autonomiju, u smislu da same donose propise koji se odnose na prikupljanje pojedinih vrsta prihoda. Sa druge strane, većina prihoda regulirana je na razini FBiH, odnosno Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Županijski prihodi čine oko 49% konsolidiranih prihoda FBiH⁴, a ostali dio pripada Vladi FBiH (oko 36% konsolidiranih prihoda) i općinama (oko 15% konsolidiranih prihoda FBiH).

Županijski izvori financiranja

Županijama pripadaju sljedeće kategorije prihoda:

⁴ Podaci Odjeljenja, konsolidirani izvještaj za FBiH (isključujući vanproračunske fondove) za 2007.g.

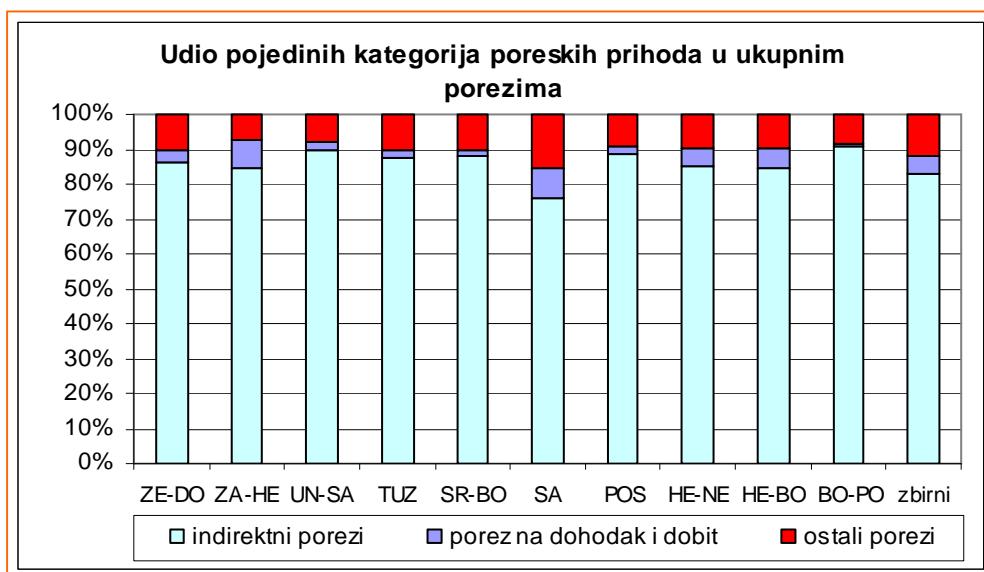
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

- 1) prihodi od neizravnih poreza sa Jedinstvenog računa (49,7% prihoda koji pripadaju FBiH nakon izdvojenih sredstava za financiranje vanjskog duga⁵),
- 2) porez na dobit poduzeća⁶,
- 3) porez na plaću (71,5% od ukupno uplaćenog poreza u županiji),
- 4) naknade i takse, novčane i druge kazne u skladu sa županijskim propisima,
- 5) prihodi od prirodnih dobara u vlasništvu županija.

Tabela 12. Zbirni pregled prihoda županija u razdoblju 2006-2007.g.

		u mil KM		indeks	u % od ukupnih prihoda	
		2006	2007		2006	2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	1.696,99	1.887,73	111	100,0%	100,0%
11	Prihodi od poreza	1.504,44	1.657,78	110	88,7%	87,8%
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	68,53	85,05	124	4,0%	4,5%
	Porezi na plaće i radnu snagu	158,26	180,46	114	9,3%	9,6%
	Prihodi od neizravnih poreza	1.269,38	1.377,59	109	74,8%	73,0%
	Ostali porezi	8,28	14,69	177	0,5%	0,8%
12	Neporezni prihodi	160,45	183,11	114	9,5%	9,7%
13	Tekuće potpore (Grantovi)	32,09	46,64	145	1,9%	2,5%
14	Ostali prihodi	0,02	0,19	1.160	0,0%	0,0%

Osnovni izvor podu prihoda čine prihodi od poreza, odnosno prihodi od neizravnih poreza. Od ukupnih tekućih prihoda na porezne prihode otpada oko 87,8%⁷, dok neizravni porezi čine oko 73% ukupnih, odnosno preko 80% poreznih prihoda županija (grafikon 18).

Grafikon 18. Udio pojedinih kategorija poreskih prihoda u ukupnim porezima

Prema podacima Odjeljenja, ukupni prihodi (bez kapitalnih primitaka i sredstava financiranja) zabilježili su rast od 11% u 2007.godini. Porezni prihodi porasli su za 10%, neporezni za 14%, dok su grantovi zabilježili rast od oko 45% u odnosu na prethodnu godinu.

Raspodjela prihoda od neizravnih poreza

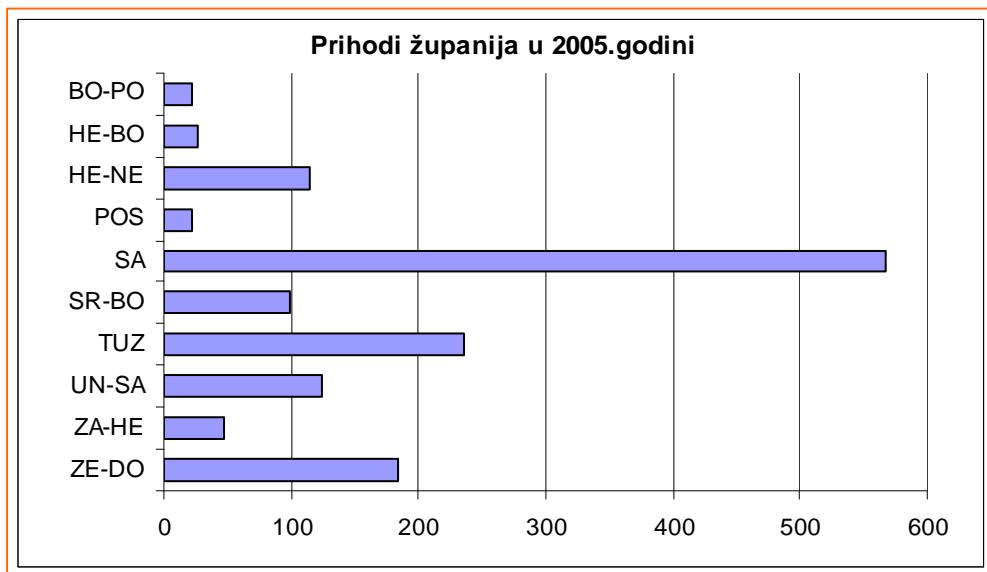
Sve do donošenja Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH u lipnju 2006. godine, mehanizam raspodjele dijeljenih poreza bio je zasnovan na derivaciji, što znači da su porezi prikupljeni na području određene županije pripadali danoj županiji, a onda su se raspoređivali općinama po županijskim propisima. Rezultat takvog načina raspodjele su značajni dispariteti u

⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH; Sl. novine FBiH br. 43 od 14.7.2008.g.

⁶ Izuzev poreza na dobit koji pripadaju Federaciji prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, član 4 b)

⁷ Izvor: podaci OMA-e za 2007.godinu

visini županijskih prihoda, zbog različitih kapaciteta županijskih privreda. Do uvođenja nove formule raspodjele alokacija resursa je prvenstveno ovisila o lokaciji odvijanja ekonomskih aktivnosti.

Grafikon 19. Prihodi županija u 2005.godini⁸

Horizontalna fiskalna neravnoteža odnosi se na razlike u fiskalnim kapacitetima za financiranje rashoda kod istih razina vlasti. Novi zakon uvodi formulu za raspodjelu prihoda sa jedinstvenog računa koja donosi prve efekte horizontalnog fiskalnog izjednačavanja. Kao i kod općina, formula se uvodi postupno, tijekom šestogodišnjeg razdoblja, da bi se izbjegli proračunski šokovi.⁹ Shema raspodjele u prijelaznom razdoblju do konačnog uvođenja formule sadrži ponder historijskog udjela u porezu na promet – $a(i)$, i uvjetno rečeno "demografski" ponder, odnosno ponder pojedinačnog udjela županija u ukupnim županijskim prihodima koji donosi novi Zakon – $b(i)$.

Ponder historijskog udjela u prihodima od poreza na promet tijekom razdoblja uvođenja formule opada, dok ponder udjela koji županija ima nakon primjene formule za raspodjelu postupno raste, i na kraju šestogodišnjeg razdoblja iznosi 1.

Tabela 13. Shema raspodjele u prelaznom razdoblju od 6 godina

Godina 1	$X(i)=a(i)*0,9+b(i)*0,1$
Godina 2	$X(i)=a(i)*0,7+b(i)*0,3$
Godina 3	$X(i)=a(i)*0,5+b(i)*0,5$
Godina 4	$X(i)=a(i)*0,3+b(i)*0,7$
Godina 5	$X(i)=a(i)*0,1+b(i)*0,9$
Godina 6	$X(i)= b(i)$

Konačna formula za raspodjelu nakon prijelaznog razdoblja – $b(i)$, propisuje pojedinačne udjele županija u raspodjeli prihoda od neizravnih poreza i to:

- 1) 57% na osnovu broja stanovnika,
- 2) 6% na osnovu površine,
- 3) 24% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju,
- 4) 13% na osnovu broja učenika u srednjem obrazovanju u danoj županiji.

Formula sadrži poseban koeficijent za rashodovne potrebe županija sa najmanjim prihodima po stanovniku od poreza na promet i to 1,8 za Bosansko-podrinjsku i 1,1 Herceg-bosansku

⁸ Izvor: Hajrudin Hadžimehanović, „Ostvareni javni prihodi u kantonima u periodu 2005-2007.g“, „Računovodstvo i poslovne financije“ br. 5, FEB, Sarajevo, maj 2008, str. 3-7.

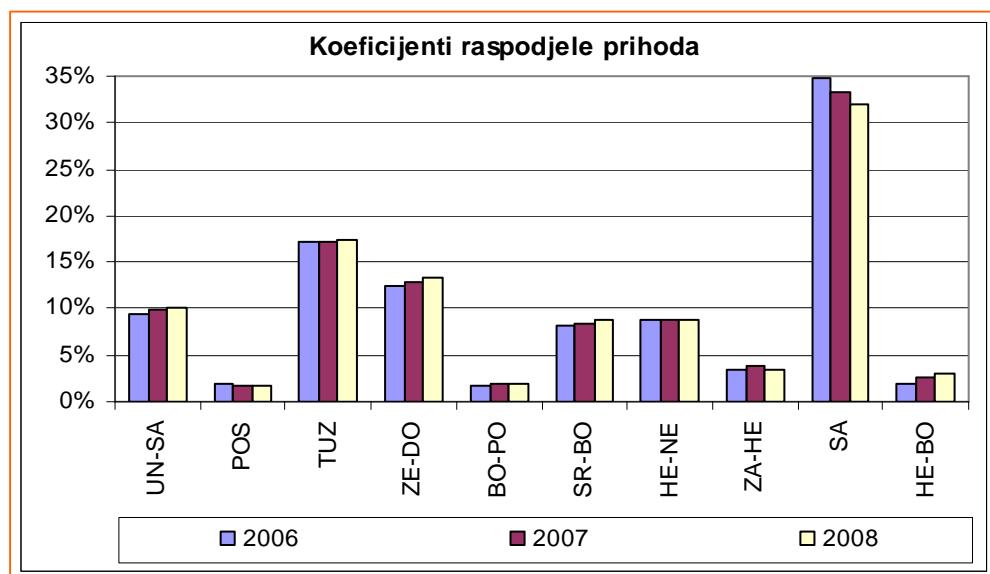
⁹ Više o uvođenju formule za raspodjelu neizravnih poreza općinama u biltenu br 28-29

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

županiju.¹⁰ Takođe sadrži koeficijent za posebne rashodovne potrebe Županije Sarajevo. Taj koeficijent iznosi 2.

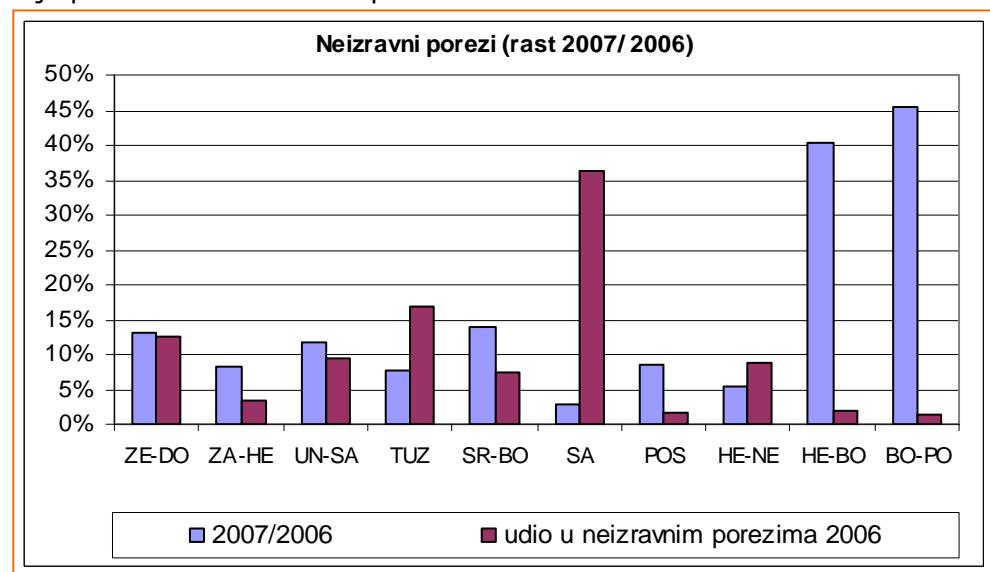
Horizontalno fiskalno izjednačavanje

Grafikon 20. prikazuje izračunate koeficijente raspodjele prihoda od neizravnih poreza za županije, objavljene u Uputstvu o udjelu županija i jedinica lokalne samouprave u prihodima od neizravnih poreza. Udio Sarajevske, Posavske, Hercegovačko-neretvanske i Zapadno-hercegovačke županije postupno opada, dok se kod ostalih županija udio postupno povećava.

Grafikon 20. Koeficijenti raspodjele prihoda

Iz grafikona 21 moguće je sagledati početne efekte uvođenja formule za horizontalno fiskalno izjednačavanje prihoda od neizravnih poreza.

Grafikon 21. Neizravni porezi (rast 2007/ 2006) Izvor: OMA

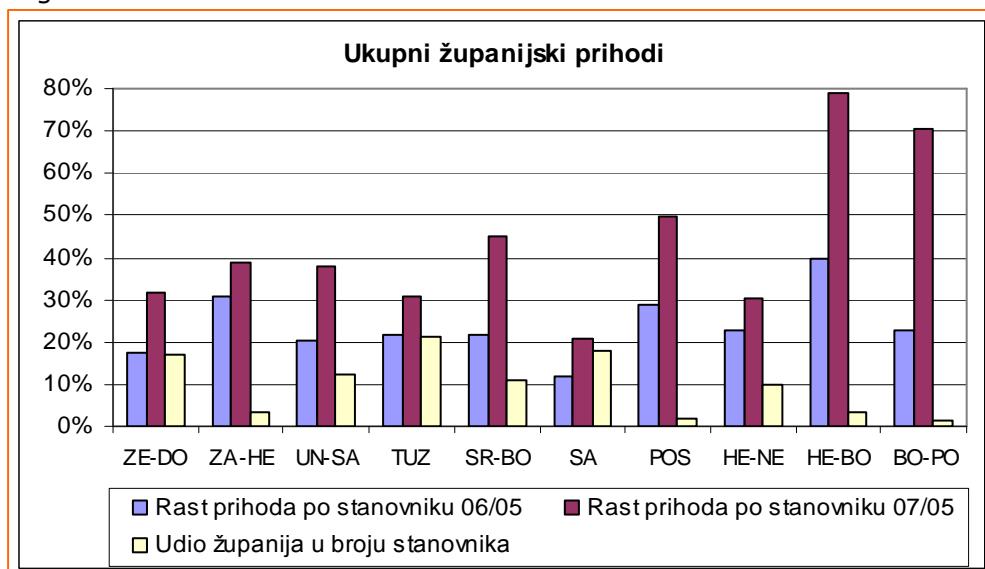
Naime, županije sa najmanjim udjelom neizravnih poreza u ukupnim županijskim neizravnim porezima, ostvarile su najveći rast pomenutih prihoda u 2007. u odnosu na 2006. godinu. Tako

¹⁰ Prilikom primjene formule iz Zakona o pripadnosti javnih prioda u FBiH, Posavskoj, Bosansko-podrinjskoj i Herceg-bosanskoj županiji (županije sa najmanjim prihodima od poreza na promet po stanovniku) kao ponder historijskog udjela u porezu na promet koristi se istorijski udio koji je svaka od ove tri županije imala u prihodima od poreza na promet svih županija, uvećan za transfere županijama i nižim razinama koji su za potrebe navedenih županija izdjavani iz proračuna Federacije u 2005.godini.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

je, prema podacima Odjeljenja, rast neizravnih poreza u Bosansko-podrinjskoj i Herceg-bosanskoj županiji u 2007. godini iznosio preko 40% u odnosu na prethodnu godinu. Kao što je navedeno, pomenute županije imale su najmanje prihode od poreza na promet po stanovniku¹¹ u 2005. godini, te im, prema novom načinu raspodjele pripada poseban koeficijent za njihove rashodovne potrebe. Sa druge strane, u Sarajevskoj županiji, kojoj pripada najveći udio županijskih neizravnih poreza, ostvaren je najmanji rast danih prihoda u 2007. godini, iako i za ovu županiju formula sadrži poseban koeficijent.

Grafikon 22 prikazuje rast županijskih prihoda po stanovniku u poslednje dvije godine, kao i udio broja stanovnika dane županije u ukupnom broju stanovnika FBiH. Primjetno je da su županije sa manjim brojem stanovnika ostvarile značajniji rast ukupnih prihoda u odnosu na baznu 2005. godinu.

Grafikon 22. *Ukupni županijski prihodi*¹²

Zaključak

Sve do uvođenja novog načina raspodjele nije postojao mehanizam horizontalnog fiskalnog izjednačavanja u FBiH. Nova formula raspodjele prihoda od neizravnih poreza uvodi transparentan i predvidiv tok raspodjele, donoseći prve efekte izjednačavanja. Svrha horizontalnog izjednačavanja jeste „ispravljanje“ fiskalnih debalansa i omogućavanje građanima različitih županija jednak ili sličan pristup javnim uslugama za isto porezno opterećenje. U protekле dvije godine, najznačajniji rast prihoda ostvarile su županije koji su imale najniže prihode od neizravnog oporezivanja po stanovniku prije uvođenja formule. Fiskalni kapaciteti malih i nerazvijenih županija postupno jačaju, dok urbane i bogatije županije primaju opadajući iznos raspoloživih sredstava za raspodjelu. Treba imati u vidu da razdoblje od svega dvije godine nije dovoljno dugo razdoblje za detaljniju analizu efekata novog načina raspodjele prihoda od neizravnih poreza. Konačne efekte moći ćemo sagledati po isteku prelaznog šestogodišnjeg razdoblja, kada će raspodjela prihoda zavisiti isključivo od faktora propisanih novom formulom.

¹¹ Za kalkulaciju preuzete su procjene broja stanovnika koje su se koristile za izračun koeficijenata raspodjele neizravnih poreza.

¹² Izvor: Federalni zavod za statistiku i H. Hadžimehanović, *Ibid*.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel: +387 33 279 553, Fax: +387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Instrumenti prepristupne pomoći (*Instrument for pre-accession Assistance - IPA*)

(pripremila: Mirela Kadić)

Uvod

Instrument prepristupne pomoći (engl. *Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA*) prepristupni je program za razdoblje od 2007. do 2013.godine, koji zamjenjuje pet dosadašnjih programa CARDS, Phare, ISPA, instrument za Tursku i SAPARD. Na ovaj način, novi prepristupni instrument sveden je pod jedinstvenu pravnu osnovu.

Osnovni ciljevi IPA programa su da omogući državama kandidatkinjama¹³ i državama potencijalnim kandidatkinjama usklađivanje zakonodavstva s pravnim naslijeđem EU, te provedbu usklađenih propisa, kao i pripreme za korištenje fondova koji će državama kandidatkinjama¹⁴ i potencijalnim kandidatkinjama biti na raspolaganju jednom kada postanu države članice Unije (strukturni i poljoprivredni fondovi, Kohezijski fond).

Program IPA ustanovljen je Propisom Vijeća EZ-a broj 1085/2006 od 17.06.2006. kojim se ustanavljuje IPA¹⁵ i Propis Komisije EZ-a broj 718/2007 od 12.juna 2007. kojim se sprovodi Propis Vijeća EZ-a broj 1085/2006¹⁶.

Radi efikasnije provedbe osnovnih ciljeva IPA, program je podijeljen na pet komponenti:

1. Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija - IPA TAIB (*Transition Assistance and Institution Building*)
2. Prekogranična suradnja - IPA CBC (*Cross Border Cooperation*)
3. Regionalni razvoj
4. Razvoj ljudskih resursa
5. Ruralni razvoj

Zemlje kandidati ostvaruju pravo na korištenje sredstava kroz svih 5 komponenata, dok Bosna i Hercegovina, kao zemlja-potencijalni kandidat, ostvaruje pravo na korištenje fondova samo kroz prve dvije komponente.

Prema komponenti I, pomoć se može dodijeliti za:

- a. jačanje demokratskih institucija i vladavine prava,
- b. promoviranje i zaštitu ljudskih prava, posebno prava manjina
- c. reformu javne uprave, reformu u oblasti pravde i unutarnjih poslova, pravnog sustava, pravosuđa, policije, carina i sustava kontrole granica, borbe protiv korupcije, terorizma, nelegalnih migracija
- d. jačanje tržišne ekonomije
- e. razvoj civilnog društva
- f. uspostavljanje socijalnog dijaloga
- g. politika zaštite okoline
- h. poboljšan pristup malih i srednjih poduzeća tržištu
- i. izgradnja institucija u oblasti nuklearne sigurnosti
- j. učešće u programima Zajednice koji su usmjereni podizanju svijesti o europskom državljanstvu.

Prema komponenti II, pomoć se dodijeljuje za:

- a. promoviranje održivog ekonomskog i socijalnog razvoja u pograničnim regijama
- b. zajednički rad na rješavanju izazova u oblastima kao što su okoliš, prirodno i kulturno naslijeđe, javno zdravstvo i sprečavanje organizovanog kriminala
- c. osiguranje sigurnih i efikasnih granica.

¹³ Hrvatska, Makedonija, Turska

¹⁴ Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo pod UNMIK-om, Srbija

¹⁵ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/I_210/20060731en00820093.pdf

¹⁶ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2007/I_170/20070629en00010066.pdf

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Glavni strateški dokumenti

Glavne strateške dokumente za IPA program čine:

- **Europsko partnerstvo** (za zemlje potencijalne kandidate),
- **Pristupno partnerstvo** (za zemlje kandidate)
- Godišnji **Izvještaji o napretku**
- Strateški dokument (engl.,**“Strategy paper”**)
- Višegodišnji indikativni planski dokument („*Multi-annual Indicative Planning Document-MIPD*“)
- Višegodišnji indikativni finansijski okvir („*Multi-annual Indicative Financial Framework-MIFF*“)

Europsko partnerstvo

Vijeće zaključuje Europska partnerstva za svaku zemlju potencijalnu kandidatkinju te u jedinstvenom dokumentu utvrđuje prioritete za svaki sektor u smislu prijenosa zakonodavstva Zajednice (*acquis communautaire*), prioritete za pružanje pomoći od strane Europske zajednice i uvjete za dobivanje finansijske pomoći. Dokumenti detaljno utvrđuju prioritete na koje svaka zemlja mora obratiti pažnju prilikom pripreme za pridruživanje, posebice u primjeni pravne stećevine (*acquis*). Ovi se dokumenti revidiraju na godišnjoj razini na osnovu godišnjih Izvještaja o napretku koje redovno Vijeću podnosi Europska komisija. Zemlje kandidati zaključuju **Pristupna partnerstva**.

Izvještaji Europske komisije o napretku

Europska komisija redovito podnosi Vijeću izvješća o napretku u zemlji kandidatkinji ili potencijalnoj zemlji kandidatkinji, a vezano uz akcijski plan pridruživanja Europskoj uniji (tzv. „*road to the EU*“), s posebnim osvrtom na provođenje i jačanje standarda Europske unije. Izvještaji služe kao izvor informacija potrebnih za donošenje odluka o sljedećim koracima i mogu poslužiti kao osnova za financiranje budućih projekata kroz programe EU.

Strateški dokument (engl.“**Strategy paper**”) sadržava obuhvatnu politiku Europske komisije u pogledu proširenja na zemlje kandidatkinje i potencijalne zemlje kandidatkinje, a objavljuje se na godišnjoj razini. Strateški dokument za svaku zemlju naglašava glavne značajke postignutog napretka, utvrđuje prioritete za pojedino razdoblje izvještavanja i daje preporuke za budući razvoj strategije Europske komisije u pogledu proširenja i Procesa stabilizacije i pridruživanja.

Višegodišnji indikativni finansijski okvir (**MIFF-Multiannual Indicative Financial Framework**)

MIFF je dokument Europske komisije koji predstavlja sponu između Strategije proširenja EU i procesa planiranja i izrade proračunskih alokacija EU, namijenjenih za podršku procesa proširenja. Predstavlja indikativni pregled sredstava programa IPA po pojedinim zemljama kroz komponente.

Tabela 14. Višegodišnji indikativni finansijski okvir za BiH 2009-2011 (u milijunima eura)

MIFF 2009-2011 za BiH (u mil eura)¹⁷	2007	2008	2009	2010	2011
Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija	58,1	69,9	83,9	100,7	102,7
Prekogranična suradnja	4,0	4,9	5,2	5,3	5,4
Ukupno:	62,1	74,8	89,1	106,0	108,1

¹⁷ MIFF 2009-2011 predstavlja reviziju prethodnog (prvog) okvira za BiH koji je EK uradila za period 2007-2010.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Višegodišnji indikativni planski dokument (**MIPD-Multiannual Indicative Plan Document**)

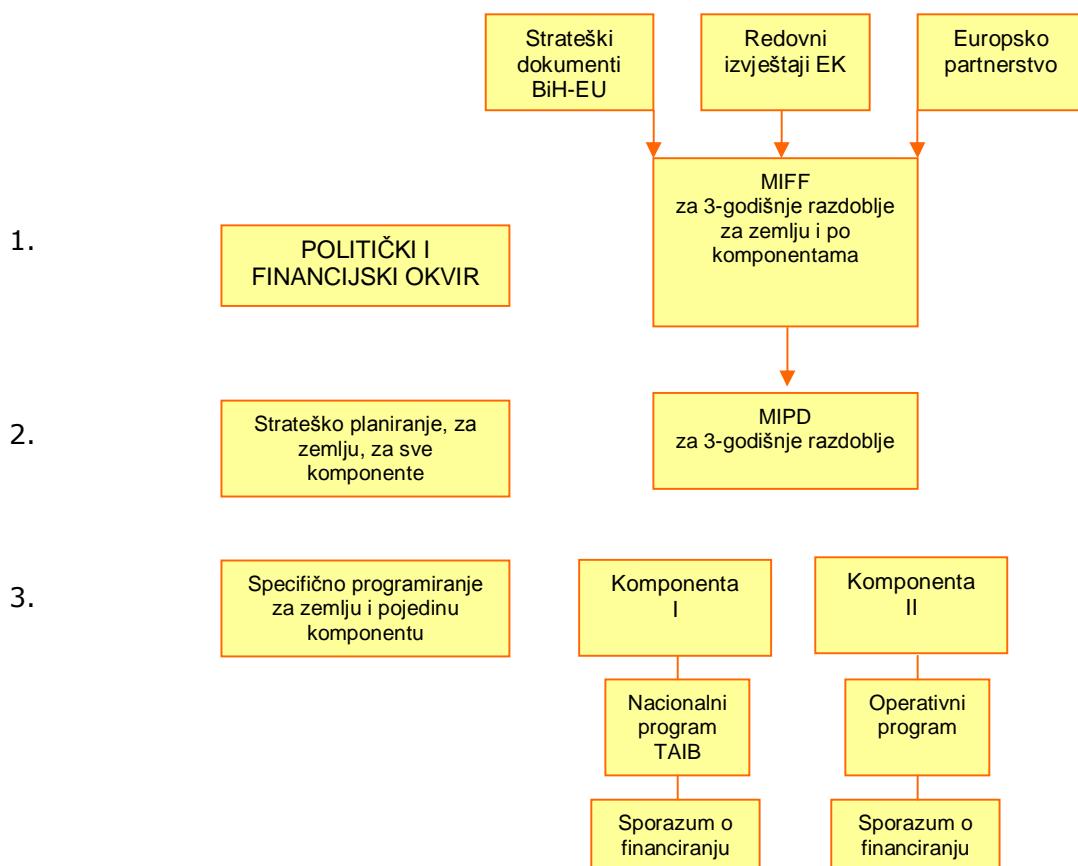
Europska komisija u godini N-1 na temelju MIFF-a priprema MIPD za pojedinu zemlju. Sa stajališta Europske komisije, MIPD predstavlja ključni strateški dokument kojim se utvrđuju najvažnija područja intervencije i prioriteti na koje se pojedina zemlja korisnica sredstava treba osvrnuti u pripremi svojih programskih dokumenata. Kod pripreme sadašnjeg MIPD-a, Direkcija za europske integracije i Europska komisija sproveli su konsultacije s predstavnicima bh vlasti, resornim ministarstvima, akterima civilnog društva, te predstavnicima međunarodne zajednice u BiH (OHR/EUSR, UNDP, WB, EBRD), te utvrdila ključne prioritete kroz tri oblasti. Te oblasti su: politički uvjeti, socioekonomski uvjeti, te europski standardi.

Treba istaknuti da se kao osnovna oblast intervencije i prioritet u okviru poboljšanja socioekonomskih uvjeta navodi i izgradnja kapaciteta i podrška Odjeljenju za makroekonomsku analizu Upravnog odbora UNO, kao instituciji odgovornoj za ekonomske analize i projekcije prihoda¹⁸.

MIPD, kao i MIFF, pokriva trogodišnje razdoblje, a oba dokumenta su podložna godišnjem revidiranju koje Europska komisija dostavlja Upravljačkom odboru IPA programa (engl. *IPA Management Committee*) na očitovanje.

Osnovno sredstvo procjene ostvarenja ciljeva koji su postavljeni u MIPD-u biće godišnji *Izvještaji o ostvarenom napretku*.

Hijerarhija strateških dokumenata u IPA programu

¹⁸ Više o tome: *Commission Decision C(2007) 2255 of 01/06/2007 on a Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD) 2007-2009 for Bosnia and Herzegovina*, pp. 17-18.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Godišnje programiranje IPA u BiH

Prema Propisu Komisije EZ-a broj 718/2007 od 12. lipnja 2007.godine o provedbi IPA programa postoji tri načina koordiniranja pomoći:

- a. Decentralizirano upravljanje
- b. Centralizirano upravljanje (regionalni i horizontalni program u sklopu komponente I i u sklopu komponente prekogranične suradnje)
- c. Zajedničko upravljanje (za programe i kojima su uključene međunarodne organizacije)
- d. Podijeljeno upravljanje (u sklopu komponente prekogranične suradnje, za programe koji uključuju države članice)

U Bosni i Hercegovini programom IPA upravljaju nadležna tijela putem „Decentraliziranog sustava upravljanja (DIS)“. On predstavlja sustav administrativnih tijela i standardnih postupaka uspostavljenih i korištenih unutar tijela državne uprave zbog upravljanja fazom provođenja projektnog ciklusa¹⁹.

Osnova sustava zahtjeva:

1. uspostavljanje **Nacionalnog fonda (NF)**, kojem Europska komisija dodjeljuje sredstva programa;
2. imenovanje **Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO)**, koji je odgovoran za upravljanje navedenim sredstvima;
3. uspostavljanje **Provedbene agencije (PA)** u koju Nacionalni fond alocira sredstva programa, i koja je odgovorna za nabavu, ugovaranje, plaćanje iz sredstava programa;
4. imenovanje **Dužnosnika ovlaštenog za odobravanje programa (DOOP)** koji je odgovoran za upravljanje aktivnostima Provedbene agencije;
5. imenovanje **Voditelja programa (VP)** u nadležnim institucijama koji su dužni osigurati kvalitetnu tehničku podršku aktivnostima programa i njihovim rezultatima;
6. imenovanje **nacionalnog koordinatora programa** koji je odgovoran za koordinaciju programiranja i nadzor učinkovitosti provođenja.

Direkcija za europske integracije BiH (DEI), kao Nacionalni koordinator pomoći EU je, u suradnji s Delegacijom Europske komisije, institucija nadležna za provođenje procesa programiranja IPA. Ona sprovodi konsultacije i sve ostale aktivnosti vezane za usuglašavanje oko MIPD-a. Na osnovu tako utvrđenih prioriteta, proces se dalje odvija u dvije faze²⁰:

1. Priprema projektnih ideja

- Informiranje Vijeća ministara o procesu programiranja IPA
- Poziv za podnošenje projektnih ideja
- Identifikacija projektnih ideja i njihova elaboracija (od strane institucije)
- Dostavljanje logičkih matrica i kratkog opisa projekata u formi nacrta na engleskom jeziku (od strane institucije) DEI-u
- Ocjenjivanje projektnih ideja (u skladu s posebnim formularom za ocjenjivanje) i formiranje početne liste projekata u konsultaciji sa Delegacijom EK

2. Izrada finalnih prijedloga Idejnih projekata (engl. Project Fiche)

- Povratne informacije institucija u vezi sa ocjenom elaboriranih projektnih ideja
- Konsolidacija liste projektnih ideja i izrada nacrta Idejnih projekata
- Ocjenjivanje nacrta Idejnih projekata i konsultacije s Delegacijom EK
- Finalizacija nacrta Idejnih projekata na osnovu rezultata ocjene kvaliteta
- Dostavljanje finalnog nacrta Idejnih projekata Vijeću ministara radi usaglašavanja
- Dostavljanje finalnog nacrta Idejnih projekata EK na formalno odobrenje

¹⁹ www.strategija.hr „Priručnik za komponentu IPA: Pomoći u tranziciji i izgradnji institucija

²⁰ „Smjernice godišnjeg programiranja za 2008.godinu“, DEI, Sarajevo, prosinca 2007.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Sarajevo:Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Konsolidirani izvještaji

(pripremile: Mirela Kadić, pomoćnik za istraživački rad)

Tabela 15. (Konsolidirani izvještaj: BiH: entiteti, JR)

Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinstveni račun,
- transfere sa Jedinstvenog računa UNO za servisiranje vanjskog duga,
- transfere sa Jedinstvenog računa UNO za financiranje Brčko Distrikta, županija, općina i Direkcija za puteve,
- prihode proračuna Bosne i Hercegovine sa Jedinstvenog računa UNO,
- prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
- prihode i rashode proračuna Republike Srpske.

Tabela 16. (Konsolidirani izvještaj: BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, županije)

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode proračuna BiH
- prihode i rashode proračuna Brčko Distrikta
- prihode i rashode proračuna RS
- prihode i rashode proračuna FBiH
- prihode i rashode proračuna županija

2. U izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga

3. Podaci nisu u potpunosti uporedivi sa prethodnom godinom radi izdvajanja Fonda zdravstvenog osiguranja iz Vlade Brčko distrikta kao samostalne finansijske institucije.

4. Procijenjeni su podaci Tuzlanske županije za V i VI mjesec

Tabela 17. (Konsolidirani izvještaj: FBiH: Proračun FBiH, županije, općine)

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode proračuna FBiH
- prihode i rashode proračuna županija FBiH
- prihode i rashode proračuna općina FBiH .

2. U Izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga.

3. Procijenjeni su podaci za sljedeće općine:

Drvar, Ravno, Kupres, Bos.Grahovo i Glamoč (svi mjeseci)

Široki Brijeg (3,4 i 5.mjesec)

Pale-Prača, Mostar (grad), Neum i Tomislavgrad (6.mjesec)

Tabela 18 i 19. (Konsolidirani izvještaji: županije)

Konsolidirani izvještaj uključuje:

- Prihode i rashode proračuna županija
- Prihode i rashode proračuna pripadajućih općina

FBiH: Budžet FBiH, kantoni, županije, I-VI, 2008 g.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13+14)	309.149.409	287.888.018	309.511.259	323.643.567	312.967.456	337.059.057	906.548.686	973.670.080	1.880.218.767
11	Prihodi od poreza	250.480.576	237.963.933	259.685.651	276.787.734	268.404.594	270.483.066	748.130.160	815.675.394	1.563.805.554
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	16.337.787	18.139.162	14.636.737	8.672.163	7.209.956	6.759.077	49.113.686	22.641.196	71.754.882
	Porezi na plaće i radnu snagu	16.737.768	23.686.802	19.008.894	24.969.275	21.635.220	21.951.268	59.433.464	68.555.764	127.989.227
	Porez na imovinu	8.023.805	8.620.007	7.786.643	8.207.544	7.592.581	9.630.054	24.430.454	25.430.179	49.860.633
	Prihodi od neizravnih poreza*	208.062.879	185.812.405	213.123.211	233.246.212	230.515.937	230.419.715	606.998.495	694.181.864	1.301.180.359
	Ostali porezi	1.318.338	1.705.558	5.130.166	1.692.539	1.450.900	1.722.951	8.154.061	4.866.390	13.020.452
12	Neporezni prihodi	57.728.615	47.514.371	47.953.599	45.303.117	40.202.992	63.571.284	153.196.584	149.077.392	302.273.976
13	Tekuće potpore (Grantovi)	540.270	1.526.970	1.360.939	1.109.306	4.149.260	2.377.762	3.428.179	7.636.328	11.064.507
14	Ostali prihodi	399.948	882.745	511.070	443.412	210.611	626.945	1.793.762	1.280.967	3.074.730
2	Rashodi (21+22+23)	206.162.292	245.708.361	256.409.439	305.636.190	316.378.829	367.644.126	708.280.091	989.659.146	1.697.939.237
21	Tekući izdaci	203.937.594	242.472.075	251.317.161	302.931.068	312.957.843	361.853.589	697.726.830	977.742.500	1.675.469.329
	Plaće i naknade	93.680.693	98.969.634	99.449.932	109.406.472	110.927.836	142.464.516	292.100.259	362.798.824	654.899.083
	od čega: Bruto plaće	75.862.969	78.828.236	79.043.575	85.863.864	87.190.375	105.899.756	233.734.780	278.953.994	512.688.774
	od čega: Naknade	17.817.723	20.141.398	20.406.358	23.542.608	23.737.461	36.564.761	58.365.479	83.844.829	142.210.308
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	9.114.922	9.434.126	9.400.127	10.408.627	10.481.926	12.802.812	27.949.175	33.693.365	61.642.540
	Izdaci za materijal i usluge	23.179.253	27.851.251	30.663.326	31.766.685	28.177.263	31.488.520	81.693.830	91.432.467	173.126.297
	Grantovi	73.668.077	102.177.414	107.684.095	147.168.809	156.798.145	162.996.573	283.529.586	466.963.528	750.493.114
	Izdaci za kamate i ostale naknade	4.294.649	4.039.650	4.119.680	4.180.475	6.572.673	12.101.167	12.453.980	22.854.316	35.308.296
22	Ostali rashodi	2.556.970	2.943.720	4.809.883	3.078.597	3.463.149	3.958.856	10.310.573	10.500.602	20.811.175
23	Neto pozajmljivanje*	-332.273	292.567	282.395	-373.474	-42.163	1.831.681	242.689	1.416.044	1.658.733
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	8.072.338	11.544.628	14.287.218	15.942.199	21.618.662	27.144.526	33.904.184	64.705.387	98.609.571
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	94.914.779	30.635.029	38.814.602	2.065.178	-25.030.035	-57.729.595	164.364.411	-80.694.452	83.669.959
5	Neto financiranje**	-12.761.920	-11.854.822	-12.526.403	-9.447.938	-5.610.639	-7.733.991	-37.143.146	-22.792.567	-59.935.713

Tabela 17

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
 Sarajevo:Doke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

